

Art nouveau nyt

Art nouveau i tiden

Art Nouveau in Progress

Suomen kansallismuseossa on esillä kiertonäyttely Art nouveau nyt (Art Nouveau in Progress) 4.3.-29.5.2005. Näyttelyä esitellään tiedotusvälineille torstaina 3.3.2005 klo 13.00. Avajaiset järjestetään samana päivänä klo 17.00.

ART NOUVEAU

Nimitystä art nouveau käytetään laajasti vuosisadan vaihteen (1900) suuntauksesta, joka pyrki uuteen vapaaseen ja taiteelliseen ilmaisuun niin arkkitehtuurissa kuin taideteollisuudessa. Art nouveau sai eri maissa erilaisen kansallisen ilmeen. Suomessa siitä on käytetty Saksan ja muiden Pohjoismaiden esikuvien mukaan nimeä jugend tai jugendtyyli.

HELSINKI

Suuret rakennusprojektit leimasivat 1900-luvun alun Helsinkiä. Kokonaisia kaupunginosia rakennettiin, Helsinki kasvoi kaupungin mittoihin ja asukasluku ylitti 100 000 rajan. Nykykeskustassa on yli 600 rakennusta tuolta ajalta. Niihin lukeutuvat Katajanokan, Eiran ja Ullanlinnan kaupunginosat sekä kansallisia

merkkirakennuksia edustavat Helsingin rautatieasema, Suomen kansallismuseo ja Suomen Kansallisteatteri.

KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ KULTTUURIPERINNÖN HYVÄKSI

1800- ja 1900-luvun vaihteen arkkitehtuuri on nykyään arvostettu osa rakennusperintöä sekä Suomessa että ulkomailla. Vaikka kauden rakennuksia ei enää pureta yhtä suruttomasti kuin vielä 1960-luvulle asti tehtiin, yhä niiden yksityiskohtia ja sisätiloja tuhoutuu. Art nouveaun säilyttämiseksi onkin jo pitkään tehty kansainvälistä yhteistyötä. Unescon kansainvälinen asiantuntijaryhmä edisti aikakauden tutkimusta ja suojelua vuosina 1986-1994. Vuonna 1999 yhteensä 14 Euroopan kaupunkia perusti verkoston Réseau Art Nou-

veau Network, jonka tavoitteena on tutkia ja suojella art nouveau –arkkitehtuuria ja tehdä se tutuksi suurelle yleisölle. Tavoitteita on tukenut Euroopan unionin Kulttuuri 2000 –ohjelma vuodet 1999-2004. Suomea verkostossa edustaa Helsingin kaupungin kulttuuriasiakeskus ja kaupunginmuseo, myös Museovirasto on osallistunut hankkeeseen.

Victor Horta 1895 Brysseliin suunnittelema työväentalo Maison du Peuple purettiin 1965. © Musée Horta, Saint-Gilles, Jean Delhay

Art nouveau nyt

Art nouveau i tiden

Art Nouveau in Progress

Avattava näyttely on verkoston kiertonäyttely, jossa Helsinki esiintyy kansainvälisessä yhteydessä. Muut kaupungit ovat Barcelona, Bryssel, Budapest, Glasgow, Ljubljana, Nancy, Reus, Riika, Terrassa, Varese, Wien ja Ålesund. Näyttely esittelee 13 kaupungin art nouveautuotantaa syntymänsä ja nyt. Esillä on myös menetyksiä, kuten kuvia helsinkiläisapteekkien tuhoutuneista sisustuksista, ja visioiksi jääneitä suunnitelmia Victor Horta 1898 Pariisin maailmannäyttelyyn suunnitteleman rohkean Kongo-paviljongin tapaan. Alkuperäiskäytössään säilyneiden rakennusten lisäksi nähdään erilaisia ratkaisuja rakennusten uudelleenkäytöstä.

Art nouveau nyt

Art nouveau i tiden

Art Nouveau in Progress

Suomen kansallismuseo, Mannerheimintie 34, Helsinki
Museo on avoinna ti-ke 11-20, to-su 11-18, ma suljettu.
Sisäänpääsymaksu 5,50/4,00 €, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi.
Opasvaraukset ti-pe klo 9-12, puh. (09) 4050 9552.
Lippukassa puh. (09) 4050 9544.

Olofborgin asuinrakennus, jonka suunnittelivat Herman Gesellius, Armas Lindgren, Eliel Saarinen, 1900-1902.
© Soile Tirilä, Museovirasto

Näyttelykirjastossa on valikoima eurooppalaisia alan julkaisuja. Näyttelyn teemoista on julkaistu ranskan- ja englanninkielinen kirja *Art nouveau en projet Art Nouveau in Progress*. Lasten ja nuorten julkaisut suomeksi löytyvät myös Internet-sivuilta osoitteesta: <http://www.artnouveau-net.com/english/network/action.html>

Kiertonäyttelyn kuraattori on ranskalainen taidehistorioitsija Nathalie Filser. Näyttelyarkkitehtuuria on inspiroinut sekä art nouveau -liikkeen että verkoston kansainvälisyys. Kolmeentoista matka-arkkuun pakatun näyttelyn on suunnitellut nuori glasgowlainen arkkitehti Adrian Stewart (Chris Stewart Architects). Barcelonassa rakennettu näyttely avattiin ensi kerran Terrassassa 2003, jonka jälkeen se on kiertänyt eri puolilla Eurooppaa. Suomesta näyttely siirtyy Riikaan. Verkoston lehdistötiedote sekä kiertonäyttelyn työryhmät löytyvät verkoston sivuilta <http://www.artnouveau-net.com/english/network/exhibitions.html>

Kansainvälisen osuuden lisäksi näyttelyssä on esillä talteen otettuja osia puretuista rakennuksista Helsingin kaupunginmuseon kokoelmista sekä helsinkiläisten koululaisten art nouveau -tutkimuspäivien työpajojen ja historiallisten kaupunkikierrosten tuloksia. Näyttelyn yhteydessä järjestetään yhteistyössä Helsingin kaupunginmuseon kanssa kiertokäyntejä aikakauden helsinkiläisiin rakennuksiin sekä retki Hvitträskiin ja Ainolaan.

© Eric Sundström 1924. Helsingin kaupunginmuseo.

Réseau Art Nouveau Network

Avec le soutien du Programme Culture 2000 de l'Union européenne
With the support of the Culture 2000 Programme of the European Union

En collaboration avec la Route européenne du Modernisme
In collaboration with the European Route of Modernism

Helsingin kaupungin kulttuuriasiainkeskus
Helsingfors stads kulturcentral
City of Helsinki Cultural Office

www.artnouveau-net.com
www.kansallismuseo.fi
kansallismuseo@nba.fi

KANSALLISMUSEO

MUSEOVIRASTO

Helsingin kaupunginmuseo
Helsingfors stadsmuseum
Helsinki City Museum

Lisätietoja näyttelystä antavat tutkija Hilka Högström Museoviraston rakennushistorian osastolta sekä ylijohtaja Ritva Wäre ja intendentti Liisa Erä-Esko Kansallismuseosta. Puh. (09) 40501 / vaihde.

Lehdistötiedote- ja kuvat sekä ohjelma Kansallismuseon www-sivuilla: www.nba.fi/fi/skm_tiedotusvalineille
Réseau Art Nouveau Network -verkoston sivut: www.artnouveau-net.com

Pohjoismaiden Osakepankki purettiin 1934 Pohjoismaiden Yhdyspankin rakennuksen tieltä. Pankin suunnittelivat Herman Gesellius, Armas Lindgren ja Eliel Saarinen, 1903-1904.